

ANTIGONE VA PÉNÉTRER DANS LA CAVERNE SOUTERRAINE
OU ELLE DOIT PÉRIR, PAR ORDRE DE CRÉON,
POUR AVOIR DONNÉ LA SÉPULTURE A SON FRÈRE POLYNICE.

ὦ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφῆς
οἰκησις αἰείφρουρός, οἷ πορεύομαι

πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς, ὧν ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς
πλεῖστον δέδεκται Περσέφασσ' ὀλωλότων.
ὧν λωισθία γὰρ καὶ κάκιστα δὴ μακρῶ
κάτειμι, πρὶν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίου.
Ἐλθοῦσα μέντοι κάρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω
φίλη μὲν ἤξειν πατρί, προσφιλὴς δὲ σοί,
μῆτερ, φίλη δὲ σοί, κασίγνητον κára·
ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ὑμᾶς ἐγὼ
ἔλουσα κάκδομησα κάπιτυμβίους
γοᾶς ἔδωκα· νῦν δὲ, Πολύνειαες, τὸ σὸν
δέμας περιστέλλουσα τοιάδ' ἄρνυμαι....
...Κρέοντι ταῦτ' (¹) ἔδοξ' (²) ἁμαρτάνειν
καὶ δεινὰ τολμᾶν, ὦ κασίγνητον κára.
Καὶ νῦν ἄγει με διὰ χειρῶν οὕτω λαδῶν
ἄλεκτρον, ἀνυμέναιον, οὔτε του γάμου
μέρος λαχοῦσαν οὔτε παιδείου τροφῆς,
ἀλλ' ὥδ' ἔρημος πρὸς φίλων ἢ δῦσμορος
ζῶσ' εἰς θανόντων ἔργομαι κατασκαφάς·
ποῖαν παρεξελθοῦσα δαιμόνων δίκην;
Τί χρὴ με τὴν δύστηνον εἰς θεοὺς ἔτι
βλέπειν; τί ν' αὐδᾶν ξυμμάγων; ἐπεὶ γε δὴ
τὴν δυσσέβειαν (³) εὐσεβοῦσ' ἐκτησάμην.
Ἄλλ' εἰ μὲν οὖν τὰδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλὰ (⁴),
παθόντες ἂν ξυγγοῖμεν ἡμαρτηκότες·
εἰ δ' οἷδ' (⁵) ἁμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ
πάθοιεν ἢ καὶ δρώσιν ἐκδίκως ἐμέ.

ΣΟΦΟΚΛΕΣ

— Sur l'échange.

ISOCRATE

99. [L'ÉDUCATION INTELLECTUELLE ET L'ÉDUCATION PHYSIQUE.]

Ὁμολογεῖται μὲν τὴν φύσιν ἡμῶν ἕκ τε τοῦ σώματος
συγκεῖσθαι καὶ τῆς ψυχῆς· αὐτοῖν δὲ τοῦτοιν οὐδεὶς ἔστιν
δοσις οὐκ ἂν φήσειεν ἡγεμονικωτέραν πεφυκέναι τὴν
ψυχὴν καὶ πλείονος ἀξίαν· τῆς μὲν γὰρ ἔργον εἶναι βου-
λεύσασθαι καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν κοινῶν, τοῦ
δὲ σώματος ὑπηρετῆσαι τοῖς ὑπὸ τῆς ψυχῆς γνωσθεῖσιν.
Οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων ὁρῶντες τινας τῶν πολὺ πρὸ
ἡμῶν γεγονότων περὶ μὲν τῶν ἄλλων πολλὰς τέχνας
συνεστηκυίας, περὶ δὲ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν οὐδὲν
τοιούτον συντεταγμένον, εὐρόντες διττὰς ἐπιμελείας κατέ-
λιπον ἡμῖν, περὶ μὲν τὰ σώματα τὴν παιδοτριδικήν, ἧς ἡ
γυμναστικὴ μέρος ἐστί, περὶ δὲ τὰς ψυχὰς τὴν φιλοσο-
φίαν, περὶ ἧς ἐγὼ μέλλω ποιῆσθαι τοὺς λόγους, ἀντι-
στρόφους καὶ σύζυγας καὶ σφίσιν αὐταῖς ὁμολογουμένας,
δι' ὧν οἱ προεστώτες αὐτῶν τὰς τε ψυχὰς φρονιμωτέρας
καὶ τὰ σώματα χρησιμώτερα παρασκευάζουσιν, οὐ πολὺ
διαστησάμενοι τὰς παιδείας ἀπ' ἀλλήλων ἀλλὰ παραπλη-
σίαις χρώμενοι καὶ ταῖς διδασκαλίαις καὶ ταῖς γυμνασίαις
καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιμελείαις. Ἐπειδὴν γὰρ λάβωσι μαθη-
τάς, οἱ μὲν παιδοτρίβει τὰ σχήματα τὰ πρὸς τὴν ἀγωνίαν
εὐρημένα τοὺς φοιτῶντας διδάσκουσιν, οἱ δὲ περὶ τὴν
φιλοσοφίαν ὄντες τὰς ιδέας ἀπάσας, αἷς ὁ λόγος τυγχάνει
χρώμενος, διεξέρχονται τοῖς μαθηταῖς. Ἐμπίρους δὲ
τούτων ποιήσαντες καὶ διακριθῶσαντες ἐν τούτοις πάλιν
γυμνάζουσιν αὐτοὺς καὶ πονεῖν ἐθίζουσι καὶ συνείρειν καθ'
ἐν ἑκάστῳ ὧν ἔμαθον ἀναγκάζουσιν, ἵνα τὰῦτα βεβαίως

(¹) Le fait d'avoir donné la sépulture à son frère.

(²) ἔδοξ' (α).

(³) Il s'agit d'une qualification, d'un renom.

(⁴) τὰδε, ce traitement. Καλὰ exprime ici l'idée de « juste ».

(⁵) οἷδ' représente les ennemis d'Antigone (Créon et ceux qui lui obéissent).